

Évszázadokon keresztül a parasztok csupán saját szükségletükre termeltek. A földjük és állatállományuk elsősorban a családi háztartás fenntartását szolgálhatta. A fölösleget elvitték a királynak, a földesúrnak, az egyháznak befizetett adók. Később a termelési eszközök fejlődésével, az adók csökkentésével, az utak jobbá válásával lehetővé vált a felesleg piacra való szállítása. **Piacok ott alakultak ki, ahol utak és átkelőhelyek találkozása volt.**

Piac minden nap volt, ezen olyan emberek árultak, akik a közelben laktak. Egy-egy piaci napra megállapodás szerint messzebből is érkeztek árusok, így alakultak ki a vásárok. Eleinte minden héten, az utolsó napon voltak a vásárok, ahogy ezt a vasárnap szavunk is bizonyítja. Később átkerült más napokra is, amit településnevek bizonyítanak. Pl. Dunaszerdahely, Nagyszombat, Csíkszereda, stb. Mivel lehetőség szerint mindent megtermeltek maguknak az emberek, ezért kevés dologért mentek be a városba. Kevés pénzükért csak olyan holmit vásároltak, amit ők nem tudtak megtermelni, vagy előállítani. Elsősorban vasárut, ekevasat, kapát, jó minőségű kést, stb. A városi lakosság nagy része pedig nem foglalkozott földműveléssel, hiszen elsősorban kézművesek, kereskedők voltak, ezért nekik friss élelmiszerre volt szükségük. Az iparosok a műhelyeikben közszükségleti cikkeket készítettek, amit a kereskedők elszállítottak más, messzi vidékekre és onnan hoztak helyette más árut. A városi kézművesek által előállított cikkek kezdtek sokkal jobb minőségűek lenni, mint amilyeneket a parasztok maguknak készítettek, a városi lakosság száma rohamosan nőtt, így egyre nagyobb szerep jutott a vásároknak.

Az **országos vásárok általában három napig tartottak**, pénteken és szombaton volt az állatvásár, vasárnap a kirakodóvásár. Fontosabb vásártartó helyeken kéthavonta tartottak országos vásárt. Az igazán nagy értékek az állatvásárokon cseréltek gazdát, több ezer állatot hajtottak itt ki a város határában felállított karámokba.

A vásárok rendjét a városok rendeletekkel szabályozták, különben elszabadult volna a káosz. A vásár előtt egy héttel már elkezdtek érkezni az iparosok, kereskedők, hajtották a rengeteg állatot, jöttek a megrakott szekerek. A település szélén álltak a **cédulaházak**, ahol meg kellett venni az árusítás jogát. Nem volt mindegy, hogy ki hol árult, a tekintélyes árusoknak évek óta fenntartott helye volt. A **templomban kihirdették, az utcákon kidoboltatták a vásár idejét, rendbe szedték a vásár helyét, az emberek figyelmét is felhívták házaik, udvaraik tisztítására, kerítéseik magjavítására, a kutak mellé vizes edények helyezésére tűzvész ellen, itatóvályúk megtöltésére, stb.** Az **előljárással kijelölték a vásárbírókat, akik tejhatalmú biztosként felelt a rendért és az igazságos döntésekért.** A vásár napján ünneplőbe öltözött a város, a **házak frissen meszelve, udvaruk felseperve**, megszólták azt, aki nem így cselekedett. A vásárra érkező árusok és kereskedők általában ugyanannál a háznál kaptak szállást, így életre szóló barátságok alakultak ki a családokkal. Az állatvásár a férfiak dolga, de a kirakodóvásárra már elmegy mindenki, még akkor is, ha nem szándékoznak semmit sem venni. Gyermeknek kijárt a vásárfia, olcsó játékszer, fakard, cukorka, törökméz, mézeskalács, stb.

A vásárban mindenféle közszükségleti cikk kapható, óriási a választék, hiszen az iparosok a megelőző hetekben éjt nappallá téve dolgoztak.

Csizmadiák, kalaposok, szabók, kötélverők, szíjgyártók, fazekasok nagy tartalékkal mennek vásárolni, mert árujuk minden alkalommal kelendő.

Joggal mondták a vásárokat régen sokadalomnak, hiszen rengetegen voltak a sátrak között. Az árusok hangosan reklámozzák termékeiket, a vevők alkusznak, vitatkoznak, egyezkednek. Nézzük hát kik és mit árúsítanak itt!

Szűcsök: Készítményük a meleg téli suba, kisbunda, bekecs, ködmön, bőrkesztyű, bőrtarisznya, szűr, stb.

Képfestők: Kék alapszínű, fehér mintás vásznat árulnak.

Fazekas: Mindenféle agyagból készült edényt árul.

Üvegesek: Színes poharakat, kancsót, bögrét, tükröt árulnak.

Rövidárusok: Cérnát, zsineget, pántlikát, varróút, kötőtűt, gombokat árul.

Rőfösök: Végekben állnak a vásznak és különböző textilek.

Posztósok: Férfiruhának való posztó és gyapjúsövetet árulnak.

Ócskások: Mindenféle uraktól levetett használt holmit árul.

Gombkötő: Ő készíti a sujtásokat és a hozzá illő csavart gombokat.

Csizmadia: Marhabőrből, csikóbőrből, borjúbőrből, disznóbőrből, bivalybőrből készítette a különböző formájú, színű, díszítményű csizmákat.

Füvesember: Kis tasakokban árulja a szárított magvakat, füveket, főzeteket, különféle betegségek ellen.

Fafaragók: Fa edényeket, dézsákat, vajköpülőket, bútorokat, szerszámnyeleket, sütőteknőket, itatóvályúkat, favillákat és mindenféle más fából készült tárgyat árul.

Sonkolyosok: Sót, olvasztatlan méhviaszt, kaszakövet árulnak.

Nyergesek: Lószerszámot, nyeret árul.

Késes: Mindenféle fémből készült, szűrő, vágó eszközt árul.

Papucsos: Bőrből és textilből készült papucsot készít.

Kovács: Mindenféle fémből készült tárgyat árul.

Kötélverő: Mindenféle méretű és anyagú kötelet árul.

Képáros: Kossuth, Petőfi, Rákóczi képeket és más hazafias képeket illetve különböző szentképeket árul.

Kalendáriumos: Naptárat, csillagászati adatokat, vásári napokat és időjárásjelölést tartalmazó könyvet árult.

Históriások: Megverselték és kinyomtatták a tragikus, véres eseményeket, gyilkosságokat, rablásokat, szerencsétlenségeket.

Komédiások: Mutatványosok, körhinta, céllövölde tulajdonosok.

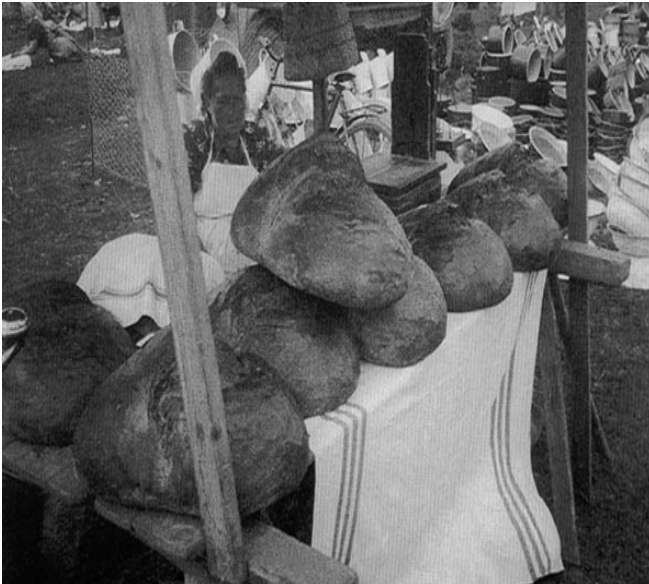
Lacikonyha: Roston sült friss húst és alkoholt árul.

Zöldség-gyümölcs, gabona árusok: A saját maguk által megtermelt növényeket árulták.

A vásárok egyik érdekes figurája a **planétás**.

A planétás előtt egy asztalkán, hosszú dobozokban különböző színű cédulák sorakoznak. A planétás vállán egy idomított papagáj ül, aki a gazdája beszéde után, a dobozból egy cédulát vesz ki. A planétás ezt mondja: „Itt az okos, bölcs papagáj, kihúzza a szerencsését, itt megtudhatja mindenki a jövőjét! Lóri a csodálatos papagáj, a rejtelmes Indiában felnőtt csodamadár, ki a jövőndőbe lát. Tessék, tessék, egy igazmondó planéta, három krajcár. Itt megtudhatja, mi vár rá, szerencse vagy balsors, szerelem vagy csalódás.”

Kenyérárus

Faeszkoz arus

Kalapos

Állatvásár

Fazekas kirakodása

Házi feladat: Kérlek, válassz ki egy terméket és írd hozzá egy négy soros versikét, amellyel reklámozhatnád egy vásárban!